

Súčanský HLASNIK

Noviny obce Horná Súča - ročník III. - číslo 4 - december 1998 - 2 koruny

Milí bratia a sestry!

Opäť nás čaká predvianočný zhon. Starosti s nákupmi, stromčekom, domácim upratovaním, vianočným vypekaním ... Čo je ale podstatou Vianoc?

Nevedeli by sme si predstaviť Vianoce bez rodiny, stromčeka, darčiekov, prázdnin, dobrého jedla. Voláme Vianoce sviatkami pokoja, vzájomného obdarovania sa, sviatkami rodiny. Je dobré, že sa rodina, či priatelia stretnú, že obdržíme taký, či onaký darček, že si oddýchame, či pomaškrtíme na všakovkách dobrotách. Chceme vám pripomenúť, že to nie je hlavný motív, podstata Vianoc, hoci to k Vianociam patrí. Podstatou Vianoc, bez ktorej by nebolo ani toho, čo k nim patrí, je narodenie Ježiša Krista.

Keď cisár Jozef II. zrušil množstvo kláštorov, prišlo na trh množstvo cenných náboženských predmetov. Obrazov, sôch ... ktoré sa predávali za smiešne ceny. Jeden obchodník ich skupoval vo veľkom množstve. Ľudia si mysleli, že je taký nábožný. On však obrazy dával vyrezať a zahodiť. Pozlátané rámy potom drahého predával.

Aby nám z Vianoc neostal «iba rám» a nevytratila sa ich podstata prežime zodpovedne adventné obdobie. Fialová farba nás vedie k pokániu, snahe o nápravu života. Adventný veniec je symbolom nádeje, Svetla, Pravdy, večnosti i víťazstva, ktorým by malo byť osobné prežitie Vianoc, teda otvorené srdce pre Ježiša Krista.

Všetkým vám prajem, aby ste zažili božiu radosť, lásku, boží pokoj vo svojom srdci, vo svojich rodinách, všade tam, kde Boh má mať miesto. To je zásluha, že Vianoce nebudú záležitosťou niekoľkých dní v roku, ale ich atmosféra sa preniesie do celého roka i do celého nášho života.

To vám od Ježiša Krista vyprosuje vás

Peter Hluzák
adm. farnosti

Pf 1999

Šťastné a pokojné vianoce,
veľa zdravia, šťastia, osobných
úspechov v Novom roku
1999 všetkým občanom žela

Obecné zastupiteľstvo
a redakcia

Kandidáti na poslancov obecného zastupiteľstva pre voľby 18. a 19. 12. 1998

Volebný obvod 1 - dolná časť obce, vol. miestnosť knižnica.
Vo volebnom obvode sa volí 5 poslancov

Kandidáti:

1. Ľubica Birásová, 36-roč., úradníčka, SDL
2. Anna Bulejková, 39-roč., predavačka, Koalícia KDH, DÚ, DS, SOP
3. Miroslav Čapák, Ing., 39-roč., technik, HZDS
4. Anna Dohnanová, 40-roč., predavačka, HZDS
5. Júlia Hatnančíková, 34-roč., zootechnička, SDL
6. Ondrej Koprivňanský, podnikateľ, HZDS
7. Jakub Krovina, 31-roč., stavebný technik, Koalícia KDH, DÚ, DS, SOP
8. Marian Levák, Mgr., 25-roč., učiteľ, Koalícia KDH, DÚ, DS, SOP
9. Jakub Sáska, 48-roč., podnikateľ, HZDS
10. Magdaléna Schwandtnerová, 39-roč., robotníčka, SNS
11. Kazimír Ševčík, 39-roč., karosár, Koalícia KDH, DÚ, DS, SOP
12. Imrich Štefánek, 47-roč., robotník, SDL
13. Viliam Vrba, 36-roč., podnikateľ, HZDS
14. Mária Zemanovičová, 48-roč., robotníčka, Koalícia KDH, DÚ, DS, SOP

Volebný obvod č. 2 - horná časť obce, vol. miestnosť kult. dom. Vo volebnom obvode sa volí 5 poslancov

Kandidáti:

1. Rudolf Cverenkár, 45-roč., technik, SNS
2. Juraj Čapák, 22-roč., robotník, SDL
3. Mária Červeňanová, 36-roč., robotníčka, SDL
4. Milan Čičák, 46-roč., podnikateľ, HZDS
5. Júlia Gugová, 36-roč., THP, Koalícia KDH, DÚ, DS, SOP
6. Jozef Jurica, 44-roč., prac. OZ Stavba, Koalícia KDH, DÚ, DS, SOP
7. Pavol Knotek, 39-roč., podnikateľ, HZDS
8. Danko Ľudvíková, 49-roč., podnikateľka, SNS
9. Alojz Michalička, 45-roč., vodič, HZDS
10. Júlia Pálešová, 56-roč., dôchodkyňa, SDL
11. Jozef Panák, 36-roč., agronóm, HZDS
12. Viliam Panák, 31-roč., montér, Koalícia KDH, DÚ, DS, SOP
13. Pavol Seriš, 39-roč., robotník, SDL
14. Ján Vranák, 31-roč., robotník, SDL
15. Róbert Zemanovič, 54-roč., vodič, Koalícia KDH, DÚ, DS, SOP
16. Vladimír Zemanovič, Ing., 41-roč., ekonóm, HZDS
17. Ján Žúži, 34-roč., montér, Koalícia KDH, DÚ, DS, SOP

Volebný obvod číslo 3 - Dúbrava - vol. miestnosť škola Dúbrava. Vo volebnom obvode sa volia 3 poslanci

Kandidáti:

1. Jozef Babrnák, 34-roč., vodič, HZDS
2. Ľadislav Čechovský, 58-roč., dôchodca, Koalícia KDH, DÚ, DS, SOP
3. Milan Chupáč, 46-roč., robotník, SDL
4. Katarína Kročilová, Ing., 28-roč., THP, SDL
5. Jaroslav Orságh, 30-roč., vodič, Koalícia KDH, DÚ, DS, SOP
6. Irena Švajdleníková, 50-roč., podnikateľka, Koalícia KDH, DÚ, DS, SOP
7. Pavol Zemanovič, 41-roč., podnikateľ, HZDS

Volebný obvod číslo 4 - Závrská - vol. miestnosť škola Závrská. Vo volebnom obvode sa volia 2 poslanci

Kandidáti:

1. František Barinec, 40-roč., robotník, SDL
2. Ondrej Gago, 37-roč., THP, Koalícia KDH, DÚ, DS, SOP
3. Ľudmila Gagová, 31-roč., majsterka, Koalícia KDH, DÚ, DS, SOP
4. Helena Kaková, 37-roč., predavačka, HZDS
5. Ján Vašíček, 49-roč., kurič, SDL

Volebný obvod číslo 5 - Vlčí Vrch - vol. miestnosť budova mat. školy. Vo volebnom obvode sa volia 2 poslanci.

Kandidáti:

1. Jaroslav Gaží, 27-roč., izolatér, Koalícia KDH, DÚ, DS, SOP
2. Stanislav Habánik, 41-roč., technik, HZDS
3. Katarína Kusová, 31-roč., laborantska, SDL
4. Milan Stašák, 50-roč., doručovateľ, Koalícia KDH, DÚ, DS, SOP
5. Alojz Švajda, Ing., 43-roč., riaditeľ, HZDS

Volebný obvod číslo 6 - Trnávka - vol. miestnosť budova školy. Vo volebnom obvode sa volia 3 poslanci.

Kandidáti:

1. Peter Barinec, 27-roč., mechanik-opravár, SDL
2. Ján Gračka, 31-roč., podnikateľ, HZDS
3. Emília Kramárová, 51-roč., robotníčka, Koalícia KDH, DÚ, DS, SOP
4. Eva Panáková, 27-roč., zootechnička, SDL
5. Augustín Štefánek, 39-roč., zástupca starostu, SDL

Volebný obvod číslo 7 - Krásny Dub, Cverenkári - vol. miestnosť - budova starej mat. školy pri obecnom úrade. Vo volebnom obvode sa volia 2 poslanci.

Kandidáti:

1. František Blažej, 32-roč., projektant, Koalícia KDH, DÚ, DS, SOP
2. Milan Kučerák, 50-roč., robotník, SDL
3. Albert Mikušinec, 48-roč., vodič, HZDS
4. Štefánia Vrbovská, 35-roč., účtovníčka, HZDS

Kandidáti na starostu obce Horná Súča pre voľby 18. a 19. 12. 1998

1. Pavol Bilčík, 45 r., starosta obce, HZDS
2. Stanislav Stehlík, 37 r., stroj. zámočník, SDK

Príhovor kandidáta na starostu obce Pavla Bilčíka

Vážení spoluobčania,

prihovám sa Vám v tieto predsviatočné dni, ako starosta obce, ale hlavne ako kandidát na starostu pre ďalšie volebné obdobie 1998 - 2002. Blíži sa koniec roka a koniec volebného obdobia, prichádza čas hodnotenia a účtovania. O to budem mať ťažšie v predvolebnej kampani, lebo okrem presadzovania môjho volebného programu, ktorý predstavuje moje plány pre obec v budúcom období, musím obhajovať, čo sa mi za minulé obdobie podarilo urobiť i čo sa mi nepodarilo.

Nie vždy sa všetko darí tak, ako by sme si predstavovali, ale keď sa obzrieme pár rokov dozadu, myslím, že ako Hornosúčania môžeme byť spokojní. Popri bežných prácach sme vybudovali 4 úseky miestnych komunikácií v celkovej dĺžke cca 3 km, opravu kultúrnych stánkov, zlepšili a doplnili sa služby obyvateľstvu, zriadilo sa kaderníctvo, cukráreň a lahôdky. Zdravotná starostlivosť sa rozšírila o služby zubného a ženského lekára, sprivatizovalo sa zdravotné stredisko, vybudovala sa el. sieť do osady Stehlíci, ale hlavne sa nám podarilo splniť dôležitý cieľ môjho volebného programu t. j. plynofikácia obce, zatiaľ iba v ústredí. Myslím si, že plynofikácia prebiehala dobre, každý má pripojku na svojom pozemku, čo sa nie v každej obci podarilo urobiť. Plynofikácia prebehla v dvoch etapách, hoci to stále i obec nemalé finančné zaťaženie, myslím, že výsledok stojí zato. Pre každého účastníka, ktorý plynifikoval rodinný dom to bola tiež finančná záťaž, ale teraz už môže užívať pohodlie.

Musím sa priznať, že sa nepodarilo započat s výstavbou športového areálu, ale

na druhej strane je potrebné uviesť, že boli objektívne príčiny, ktoré bránili jeho budovaniu a to vlastnícke vzťahy k pozemku, ktorý bol neusporiadaný.

Naopak, podarili sa nám niektoré akcie, ktoré v programe vôbec neboli, rozšírili sme

vodovodnú sieť na Zarietci. Postavili novú nocovňu, od septembra sa otvorila materská škola, vymenilo sa 320 m vodovodného potrubia, to všetko na osade Dúbrava a mnohé ďalšie, ktoré priniesla sama doba a treba ich priebežne riešiť. Rozšírilo sa VO na osadu Cverenkári.

Som rád, že zamestnanci obce sa podieľali svojou prácou na oprave kostola, a obec tiež prispela finančnou čiastkou 300 000,- Sk.

Myslím, že občan vidí a zaujíma sa o dianie, aby videl pri tom zlom aj to dobré.

Teraz to hlavné!

Čo sa týka budúcnosti Hornej Súče, nevidím to zle, myslím, že sa nemusíme báť. Je pravda, že budeme mať trochu zviazané ruky splácaním úveru, ktorý sme mali poskytnutý na II. etapu plynofikácie vo výške 5. mil. Sk. Čiastku 1 mil. Sk máme splatenú a máme podpísanú dohodu so Štátnym fondom životného prostredia na poskytnutie dotácie na 2 mil. Sk, čo nám v prípade jej poskytnutia značne zmenší problémy. V prvom rade sa musíme zamerať na prípravu dokumentácie pre ďalšiu plynofikáciu osád Dúbravy a Trnávky.

Som rád, že sa podarilo dostať do plánu ZSE rekonštrukciu a posilnenie elektrickej siete na osade Dúbrava a Trnávka.

Samozrejme nezabúdame ani na ostatné osady, máme zmapované verejné osvet-

lenie na Vlčom Vrchu, rozpracovaný je miestny rozhlas do Cverenkárov.

Nesmieme zabúdať ani na najstaršiu generáciu, pre ktorých by som chcel budovateľstvom niektorého z jestvujúcich objektov, alebo v prípade dotácie aj novostavbou vyriešiť domov dôchodcov a tak im spríjemniť jeseň života v prostredí, kde sa narodili i zostarli.

Najväčším problémom, ktorý je však aj problémom celosvetovým nás čaká likvidácia komunálneho odpadu. V tejto oblasti mám tiež rozpracovaný program so Správou CHKO Nemšová a Mestským hospodárstvom Trenčín na zvoz triedeného odpadu z ťažko prístupných častí.

Takú zodpovednú funkciu ako je starosta si však neviem dobre predstaviť bez dobrej spolupráce s Farským úradom, základnými školami, podnikateľmi, zdravotným strediskom, a.s. Súčankou, ale aj Vašej, milí spoluobčania, lebo jeden druhého navzájom potrebujeme. Je jasné, že bez pomoci by sám toho nik moc nedokázal a preto nesmieme zabúdať ani na dôležitý článok riadenia obce a to je Obecné zastupiteľstvo, zložené z poslancov. Navzájom sa poznáme, nie sme veľkomesto, preto Vám prajem šťastnú ruku a dobrú myseľ pri ich výbere, lebo oni Vás budú zastupovať.

Pevne verím, že nájdeme spoločnú reč pre ďalšie volebné obdobie, že všetci spoločne, každý svojou mierou sa pričíní o neustále zlepšovanie mena i obrazu našej obce, v prospech Vás, občanov, návštevníkov a budúce generácie.

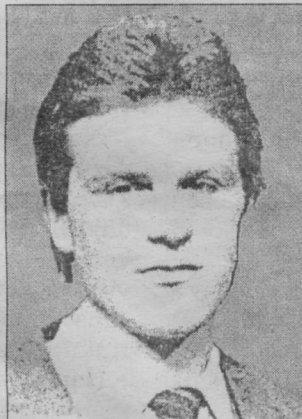
Na záver mi dovoľte, keďže sa blížia najkrajšie sviatky roka, sviatky lásky a pokoja, popriať Vám hodne šťastia, zdravia, Božieho požehnania, radosti z darčiekov, najmä ničím nerušenú vianočnú atmosféru.

váš Pavol Bilčík

Príhovor kandidáta na starostu obce Stanislava Stehlíka

Vážení občania

Dovoľujem si Vás osloviť ako kandidát SDK na starostu obce. Ako poslanec obecného zastupiteľstva v našej obci od roku 1990, som mal možnosť bližšie poznať problémy, ktoré treba v našej obci riešiť. Pretože mám bezprostredné kontakty s mnohými našimi občanmi, viem sa veľmi dobre vžiť do ich často ťažkej situácie či už v oblasti verejnej, kde našich občanov trápia napr. neudržiavané rozbité cesty, nefunkčná kanalizácia, problémy s vodovodmi a kvalitou vody, verejným osvetlením, odvozom smetí ale i osobnej oblasti,

kde treba citlivo pristupovať a pomôcť ľuďom, ktorí sa nezávinene dostali do ťažkej sociálnej situácie.

V prípade zvolenia sa zasadím aj o to, aby rozvojový program, ako je plynofikácia obce, bola robená priehľadným spôsobom na základe verejnej súťaže tak, aby cena prác nebola nadhodnotená a aby sa obec nemusela nadmerne zadlžovať a potom, aby výstavba miesta plynulého budovania nemusela kvôli splácaniu veľkých úrokov stáť alebo stagnovať.

Nezabudnem ani na našu mládež pre

ktorú som odhodlaný utvárať priaznivé podmienky pre jej duchovný i fyzický rast.

V kultúrnej oblasti chcem rozvíjať tradičné zručnosti, ktorými sa vyznačujú naši ľudia, ale podporím i to, čo je netradičné, ak to prispieje k povzneseniu obce.

Som presvedčený o tom, že netreba veľa slov, ale treba konať. Konať tak, aby sme sa nemuseli za svoje skutky hanbiť pred ľuďmi, ale i vlastným svedomím.

Vážení občania, záverom mi dovoľte, aby som Vám poprial veľa zdravia a Božieho požehnania, ako i šťastnú ruku pri obecných voľbách v tomto roku, aby sme s novou nádejou spoločne vykročili do nového roku.

Stanislav Stehlík

790. výročie prvej písomnej zmienky o súčanskom kraji

Z najstarších poznatkov o našej obci - 3. pokračovanie

*Tam kdesi v dialke, kam pamäť nesiahla
a kde sa nedá oprieť o písmeno,
treba svoj koreň, kolísku pohľadať,
kostiam a čriepkam dať konkrétne meno.*

*Od prameňov Slanej až k brehom Rimavy
žil človek skromne pradávno pred nami.
I sial, i zožinal, i šťastie pochválil
aj keď trpké plány mu si zástery padali.*

*Pre svojich potomkov zanechal aj pesničku
aj peknú pripovedku.
V nich dôkaz je, že predsa žil, že bol,
že zmysel pre krásu nepohodil vetru.*

Ako žili naši predkovia? Čo všetko v obci bolo? Aké bolo usporiadanie obce?

Vráťme sa späť asi do roku 1600.

Panstvo malo v Hornej Súči majer s ovčím, pivovar, pálenicu a niekoľko ďalších domov. Na majeri sa choval dobytok, ošipané, hydina, ovce, kozy a opatrovali sa včelstvá. Sial sa jačmeň a ovos. Koncom 18. storočia patrilo k majeru 221 meríc rolí a 90 meríc lúk.

V polovici 19. storočia prestáva panstvo na majeri hospodáriť a dáva ho do prenájmu. Ponecháva si iba lesy. Majer, pivovar (budovu), pálenicu a krčmu mal v prenájme Filip Róth za 1420 zlatých ročne.

Pivo si spočiatku varili poddaní pre vlastnú spotrebu sami a od varenia piva platili dávky. No okolo roku 1640 zriadil zemepán v Hornej Súči pivovar a tak bolo postupne zlikvidované domáce varenie piva. Zemepán stanovil aj predpisy ohľadom predaja piva. V krčmách sa smelo predávať len pivo z panského pivovaru a dokonca poddaným sa predpisovalo zakupovať určené množstvo piva pri rozličných príležitostiach. Príjem z pivovaru dosiahol časom až polovicu všetkých príjmov panstva.

V rokoch 1778 - 1797 mal pivovar v prenájme Dávid Lobl a produkcia piva bola priemerne 56 várok ročne, každá várka po 68 - 75 okovov. Pivovar prestal fungovať asi okolo roku 1835. Budovu zobral do prenájmu Abrahám Róth, bol to dom č. 4.

Pivovar mal aj svoje chmeľnice. Chmeľnica bola pri cintoríne (dávala viac chmeľu) a nová pri ceste do Dolnej Súče založená roku 1770 (dávala menej chmeľu).

Ďalším «podnikom», ktorý spracovával obilie, bola pálenica. V pálenici sa páčil lieh z raží. kedy bola pálenica založená nie je známe ale v roku 1757 sa spomína ako dlhšie fungujúca. Panstvo dáva pále-

nicu do prenájmu židovským árendárom. V rokoch 1816 - 1843 ju má v prenájme obec. V roku 1889 panstvo predáva väčšinu svojich prenajatých regálií a tak pálenicu a krčmu kúpil Filip Róth. Pálenica zanikla až asi začiatkom 20. storočia. Bol to dom č. 151.

Osobitnú hospodársku jednotku tvorili mlyny. Prvý mlyn sa spomína v urbári z roku 1608 ako mlyn richtára so škúltétskym právom. Do roku 1720 mala Horná Súča už 3 mlyny a jednu valchovňu. V roku 1790 sa uvádzajú tieto mlyny:

- vyše dediny najhornejší (na 1 kameň) - Ján Hrubý
- v dedine pri pivovare (na 2 kamene) - Ondrej Ondračka
- v strede dediny (na 2 kamene) - Ondrej Kučera
- vyše dediny (na 1 kameň) - Štefan Sáska
- na kopaniciach (na 1 kameň) - Ján Koprivňanský
- pri panskej chmeľnici (na 1 kameň) - Ján Zavalíš

V roku 1859 sa počet mlynov zvýšil na 7:

- Jozef Hamaj (č. 269) spolu s Jurajom Satinom (č. 370)
- František Ševčík (č. 182) spolu s Jánom Janišom (č. 183)
- Ján Sáska - Muchavý (č. 133) a Jozef Sáska - Muchavý
- Štefan Ondračka (Satin) (č. 153) spolu s Jurajom a Jánom Ondračkom - Satin (č. 154)
- Ondrej a Ján Koprivňanský (č. 185 a 186)
- Ján Žeravík (č. 34)
- Ján Žeravík (č. 234) pod Závrskú

Položenie mlynárov bolo ťažké, museli platiť zemepánovi zlatými v hotovosti, odovzdávať naturálie a odpracovať veľké množstvo pracovných dní na panských stavbách a budovách. preto sa v roku 1802 obrátili mlynári trenč. panstva na Štefana Illesházyho, aby im poddanské povinnosti znížil. Keďže Illesházy nechal ich žiadosť bez odpovede, obrátili sa mlynári na samotného panovníka. Predložili panovníkovi sťažnosť v ktorej vyslovili 4 požiadavky:

1. aby okrem vodného práva neboli naše mlyny zatažované inými panskými dôchodkami
2. aby tie mlyny, do ktorých sme my a naši predkovia investovali a ktoré sme postavili vlastnými nákladmi, ostali naše
3. aby sme od vodného práva podľa dávneho zvyku platili panstvu ustálené množstvo obilia a peňazí

4. aby každodenné plnenie oných robôt, spojené s ohrozením našej existencie, nebolo od nás požadované ani v urbárskych rozpisoch ani v žiadnej zmluve na želanie panstva (preklad z arch. mat.)

Túto sťažnosť prešetrovalo stavovské zhromaždenie župy výsluchom jednotlivých mlynárov. Vyšetrujúci sudca na konci správy uvádza, že: «... pôvodcami sťažností a vodcami v akcii boli mlynári: Martin Sáska z Hornej Súče, Juraj Hamaj z Dolnej Súče, Ondrej Ondračka z Hornej Súče a mlynári zo Stankoviec, Srnieho a Nemšovej». Na položení mlynárov sa nič nezmenilo, pretože kráľovská kancelária odložila sťažnosť ako nereálnu ad acta.

Richtári na úradné tlačivá používali obecnú pečiatku (pečatidlo). Do roku 1918 sa používali tri druhy obecnej pečiatky. Najstaršia je z roku 1664, zobrazuje sv. Jána Nepomuckého s krížom v náručí a s nápisom na obode «Possessio Felso Sutsz». Používala sa na pečatenie do vosku. V rokoch 1842 - 1847 ju používal aj richtár Juraj Ranko pri overovaní svojich vyúčtovaní.

Druhá pečať je z roku 1717. Zobrazuje strom, ktorého kmeň delí letopočet 17-17 a na obode má nápis: «Sigillum Minoris Sucza». Odtlačala sa do vosku ako prvá pečiatka.

Tretia novodobá pečať je normálna gumová pečiatka, v strede s motívom najstaršej pečate. V strede je teda sv. Ján Nepomucký s krížom a po obode je nápis: «Trencsén m. Felso Szucs Kozség pecsetje». Používala sa pri bežných obecných potvrdeniach asi od roku 1880.

Kultúrne osamostatnenie sa od Dolnej Súče môžeme počítať od roku 1771, kedy bol v Hornej Súči postavený kostol a založená prvá škola.

Kostol a faru založil gróf Ján Nepomuk Illesházy. Stavbe kostola predchádzal záväzok obce: «My, richtár, úrad a celá obec osady Hornej Súče z panstvi trenčanského jeho osvícenosti pána grófa, pana Illeshazy Janosa, s týmto se zavazujeme ...»

Nasleduje výpočet, čo všetko sa zavazujú farníci pre kostol a faru robiť. Záväzok končí: «... Dané v Hornej Súczy dňa 10-ho Decembra 1770. - Jano Janovich - richtár, v.r., Ambroz Zemanovič, v. r., Juro Orsak, +, Jano Doboš +, Jano Chupač +, Ondrej Olaš +, Štefan Hulin +, Ondrej Vaškoviš +, Juro Doboš +. Napísané predom mnou: Ján Jonáš, provizor trenčianskeho panstva».

Prvým farárom bol Ondrej Mésároš

(kaplán z Trenčína), ďalej tu pôsobili Ján Balogh, František Macháček, Jozef Mésaroš, Michal Rešetka, ktorý účinkoval v Hornej Súči 20 rokov (o jeho bohatej činnosti sme písali v mimoriadnom čísle). Po Michalovi Rešetkovi do 1. svetovej vojny sa v hornosúčanskej farnosti vystriedali títo farári: Ján Remis, Jozef Michálik, Michal Čulen, Jozef Aleitner, František Rybárik.

V júli v roku 1884 sa veža kostola opravovala (tesársky majster, mlynár Štefan Stríženec z Dubnice) za účel panstva. Boli použité mäkké hrady, veža mala šírku 7,30 m a výšku 13,50 m. Okrem hrád a lát bolo treba na pokrytie 12 000 šindeľov, 3 000 latovcov a 36 balíkov klinec šindelákov.

V roku 1900, pri veľkom požiari, zhořela strecha i veža kostola, pričom sa rozliali aj zvony. Odvtedy je kostol pokrytý plechom. Nové zvony boli zakúpené až po 1. svetovej vojne.

V roku 1909 bol opravený kostol rozšírený prístavbou 2 bočných lodí.

V roku 1923 dalo panstvo Antona Drehera znovu kostol opraviť. Vtedy bol aj starý oltár vymenený za nový.

Nový oltár vyhotovil majster Jozef Siklay z Novák. Vymenená bola aj stará kazateľnica (v roku 1927). Zhotovil ju stolár Juraj Chovanec a všetky rezbárske a maliarske práce na nej previedol Michal Guga, roľník.

Prvá škola bola postavená spolu s kostolom v roku 1771. Bola jednotriedna s bytom pre učiteľa - organistu. Budova bola murovaná. Vyučovalo sa koedukačne v jednej triede. Trieda by nebola stačila pre všetky školopovinné deti, ktorých bolo asi 400. Ale stačila pre tých asi 60 detí, ktoré do školy chodili (podľa kanon. vizitácie z roku 1829). Zariadenie triedy bolo veľmi jednoduché - tvorili ho stôl «štok» a nízke sedadlá pri stene «lavice». Meno prvého učiteľa - organistu sa nezachovalo. Až za pôsobenia farára Michala Rešetku bola škola prestavaná a zväčšená. V roku 1851 bol prenájatý dom pre druhú triedu. V roku 1873 bola k starej škole pristavená nová trieda, do ktorej sa presťahovala trieda z prenajatého domu. V roku 1882 bola pre veľký počet detí zriadená aj tretia trieda v starom obecnom dome a v roku 1910 aj štvrtá trieda. No aj pri štyroch triedach boli školské pomery veľmi zlé - na jedného učiteľa pripadalo 120 - 150 detí. Maďarská vláda preto povolila zriadiť 3 jednotriedne školy na kopaniciach Dúbrava, Trnávka a Horná Závrská.

Plán sa však neuskutočnil, pretože vypukla prvá svetová vojna.

Podľa prác archivára Juraja Fojtíka spracovala J. Čajová

OSLAVY 790. VÝROČIA PRVEJ PÍŠOMNEJ ZMIENKY O OBCI HORNÁ SÚČA

Oslavy 790. výročia prvej písomnej zmienky o obci začali 28. 8. 1998 t. j. v piatok v odpoľudňajších hodinách. Starosta obce pán P. Bilčík slávnostným príhovorom oslavy otvoril. Radosť zo života - mladost - dominovala pri vystúpení mažoretiek pri OčÚ a taktiež pri otvorení výstavy ľudových tradícií. Obec sa pochválila i našimi športovcami - futbalistami, hráčmi V. ligy. Predstavili sa v krásnych nových dresoch, ktoré pre nich zabezpečil sponzor Jožko, ako ho volajú futbalisti, ktorí si s ním dobre rozumejú. On má pre nich veľké pochopenie. V jeho šlapajach kráča i jeho syn Braňo, ktorý inklinuje zasa k dorastu - zakúpil im nové dresy. Skláňam sa nad týmito ušľachtilými činmi. Srdečná vďaka patrí ešte pár sponzorom, ktorí majú pre futbal zmysel. «Srdečná vďaka». Za ľubezných tónov hudobnej skupiny HORSUS mažoretky a futbalisti odišli na futbalové ihrisko, kde futbalisti odohrali zápas.

Otvorenie výstavy ľudových tradícií
Prestrihnutím pásky pán starosta obce P. Bilčík výstavu otvoril.

«Dedičstvo otcov našich, zachovaj nám pane!» To je krédo mnohých hornosúčanských nadšencov.

V exteriéri dvora účastníkov vítali vkusne zaranžované veci domácej spotreby (šálky, hlinené hrnce, hrnčeky na drevenom plotte, lopata, ohrebo - pri pečení chleba, cepy pri mlátení obilia, trlica - trepanie konopí).

Vstupný interiér: liečivé byliny, z domácich výpestkov zeléniny na stenách zaranžované: viazanice cibule, cesnaku, liečivých bylín. Kabaňa - zo súkna, bohatá hornosúčanská výšivka, nohavice sa nachádzajú v obci už iba ojedinelé.

Vzorkovník hornosúčanských výšiviek umocňoval jedinečnosť šikovných rúk výšiviek.

Maľované obrazy súčanských javov: prírody krajiny i obraz ženy zachytenej o vlasy na krásnom, ale osudnom dube, vyznamenanie Jozefa Birása - Repčáka - francúzskeho legionára, významné listiny, vkladné knihy, to sa všetko podarilo ešte zachovať, vďaka našim občanom.

Pre návštevníkov výstavy veľmi zaujímavé, obdivované boli panely: Rodáci žijúci v zahraničí - fotografie

Rodáci - vysokoškoláci - zoznamy
Fotografie - ochotníci divadla - fotografie z predstavení.

Súčanský kroj, jeho súčasti, ich účel sú dopodrobna opísané. Čo by to bola za výstavu, keby v nej chýbala ručne zhotovená truhlica od súčanských majstrov - stolárov: v priečinkoch korálky, mašle, potreby na šitie, nite, brošne ...

V istom poriadku boli ukladané letnice, zástery, ručníky, kožuchy, vlniaky, papuče. A tie krásne biele šatky, vyšité iniciály, bo-

haté háčkované lemovanie, to sú drahé klenoty našej kultúry. Okrem týchto šatiek rôzne ručníky: šáfolové, kožmanické, robotné ...

Obrusy - výšivky - motívy rôzne - neopakovateľné na domácom plátne, presťeradlá, zháčkované obrusy krajkou, čipkou. Obdivovali sme vyšivovaný rám obrazu, ktorý sestra darovala bratovi pri narodeninách - plná výšivka akoby bola vyšivovaná pred týždňom a má už 60 rokov.

Je potešiteľné, že naši občania sa zaujímajú o svoj pôrod a zhotovili si rodokmeň. So záujmom sme si pozerali dva. Majstrovstvo a vzťah k drevu sme obdivovali na rámoch svätých obrazov i stolov, krásneho krucifixu, krížikov.

Hrnce, kýble, lavory, hrnčeky, hrotky, bolo tu vlastne všetko, na čo človek pomyslel.

Stoličky, stoly, almary, lavice, fogaš s krásnymi šálkami. Vzácné knihy - kalendáre z roku 1947 a iné vzácne knihy. Výstava trvala od piatku do nedele a bol o ňu obrovský záujem.

Organizátorky zabezpečili na občerstvenie: varenú kukuricu, makové gule, hršky červienky a nechýbalo ani hriate. To, že sa výstava občanom páčila svedčí i uznanie mnohých občanov vyjadrené ústne, ale aj od T. B., ktorý sa o výstave vyjadril pochvalne s uznaním, že «predčila predchádzajúce» výstavy. V príspevku sa nedajú vypísať všetky vystavované exempláre, čo nie je ani účelom, ale účelom je «zachovať a zhromaždiť toto na jedno miesto, aby sme mohli dokumentovať po rokoch, aká bola kultúra našich predkov.

V sobotu sa začal deň slávnostným zasadnutím obecného zastupiteľstva. Po skončení sa konal alegorický sprievod časťou obce. Do kroku tempo udával vynikajúci harmonikár Milan.

Kultúrny program potom pokračoval v kultúrnom dome, kde vystúpili:

Detský folklórny súbor Čajka z Hornej Súče,

Lúčik z Turčianskych Teplíc,

Detský spevácky zbor AVE Mária,

Spevácky zbor dospelých Hornosúčan.

Vo večernom programe nás zabávali v programe Ukážte čo máte Maja Velčicová so svojou skupinou.

Večer bol ukončený ohňostrojom.

Nedeľa sa začala slávnostnou svätou omšou. Na festivale dychových hudieb vystúpili: Laugaricio-kvartet, Chabovienka, Opatovanka, Vičovanka, Drietomanka, Dychový orchester Horná Súča, Dychová hudba Stříbrňanka, ktorá urobila bodku osláv - záverečnou tanečnou zábavou.

Pri príprave na túto veľkolepú akciu bolo vynaložené značné úsilie tímu mnohých občanov, či už OčÚ, komisie a veľa nadšencov, začo si zaslúžia poďakovanie.

Anna Panáková

Stretnutie rodákov v Bratislave

V piatok 16. októbra sa v Bratislave v areáli Ekonomickej univerzity konalo tradičné «Stretnutie rodákov obcí Horná Súča, Dolná Súča, Nemšová, Luborča, Klúčové, Trenčianska Závada, Horné Srnie, Borčice, Skalka nad Váhom a Hrabovka. Stretnutie sa uskutočnilo pri príležitosti 790. výročia prvej písomnej zmienky o obci Horná Súča pod patronátom starostu obce pána Pavla Bilčíka.

Stretnutie slávnostne otvoril starosta našej obce, stručne porozprával o histórii i súčasnosti. Po ňom vystúpil richtár rodákov žijúcich v Bratislave pán Prof. MUDr. Jozef Novotný, CSc., ktorý vo svojom príhovore zhodnotil prínos týchto stretnutí pre rodákov žijúcich v Bratislave.

Okrem rodákov, boli na stretnutí prítomní predstavitelia obecných zastupiteľstiev, poslanci, členovia komisií a ďalší zástupcovia obcí.

V kultúrnom programe vystúpil detský folklórny súbor Čajka, pod vedením pani Júlie Čajovej. Vo svojom programe predviedol tradície z nášho regiónu, najmä svojimi piesňami a tancami chytil za srdce všetkých prítomných rodákov, ktorí ho za vystúpenie odmenili dlhotrvajúcim potleskom.

Ďalším účinkujúcim bol zmiešaný spevácky zbor Hornosúčan, pod vedením Dr. Jozefa Vakoša. Vystúpil s národnými i ľudovými piesňami, ktoré tiež získali obdiv prítomných.

Súčasťou podujatia bola tombola, do ktorej prispeli mnohí podnikatelia z Hornej Súče i prítomní zástupcovia iných obcí.

Touto cestou chceme poďakovať všetkým sponzorom, ktorí prispeli do tomboly vecnými príspevkami.

Vynikajúcu atmosféru vytvorili Dychová hudba Vlčovanka a HorSus, ktoré hrali do tanca a na počúvanie až do skorých ranných hodín. Celý program uvádzal náš mladý rodák, bývajúc v Bratislave Ferko Bizoň, v súčasnosti šéfredaktor rozhlasovej relácie «Pozor zákruta», svojim osobným šarmom vytváral počas celého podujatia príjemnú atmosféru.

Súčasťou tejto udalosti bola výstava fotografií zo života dávnej i súčasnej Hornej Súče.

Všetci sa rozchádzali spokojní, s prísľubom stretnúť sa o rok.

VÝSTAVA OVOCIA A ZELENINY

V dňoch 30. októbra 1998 do 3. novembra 1998 sa uskutočnila výstava ovocia a zeleniny, ktorú zorganizoval výbor Základnej organizácie Slovenského zväzu záhradkárov v Hornej Súči.

Výstavy sa zúčastnilo 35 vystavovateľov, členov ZO SZZ a ostatných občanov obce Horná Súča.

Vystavených bolo 356 exponátov, jablák, hrušiek a zeleniny. Najkrajšie jablko RUBÍN bolo vystavené pánom Jozefom Repkom (Ševoviek) od Repov. Na druhom mieste bolo hodnotené jablko ONTARIO, vystavené členom ZO p. Pavlom Bilčíkom.

Na treťom mieste sa umiestnilo jablko LOBO, ktoré na výstave vystavoval p. Jozef Čapák.

V kultivare hruška, bola vystavovaná ČASLAVKA p. Juricom Jánom. Ďalší vystavovateľ pán František Kramár vystavoval hrušku LUKASOVA, ktoré boli najvyššie hodnotené.

U zeleniny bola hodnotená tekvica banánová, ktorú vystavovala pani Angela Škundová. Ďalšiu tekvicu vystavovala pani Mária Mikušincová.

Jozef Biras (Betaček) dodal na výstavu papriku CAPIU žltú a červenú. Papriku rajčiakovú dodal pán Štefan Farý. Uvedené dru-

hy zeleniny boli hodnotené ako najlepšie.

Výstavu navštívilo 1206 občanov a žiakov MŠ, ZŠ z obce Horná Súča.

Výbor ZO SZZ v Hornej Súči ďakuje všetkým občanom a členom, ZO SZZ za dodanie exponátov na spomínanú výstavu, všetkým občanom a žiakom, ktorí výstavu navštívili.

Štefan Farý, predseda ZO SZZ

Prehľad bohoslužieb počas Vianoc

24. XII. Štedrý deň	7,45 h
25. XII. Narodenie Pána	23,00 h - Dúbrava
Polnočná - Horná Súča	7,45 h
9,15 h - Dúbrava	
10,30 h	
26. XII. sv. Štefana	sv. omše ako 25. XII.
27. XII. Sviatok sv. Rodiny	
obnova manželských sľubov	
sv. omše ako 25. XII.	
28. XII. Sviatok sv. Neviniatok	17,45 h
29. XII. sv. Tomáša Becketa	7,00 h
30. XII.	7,00 h
31. XII. Poďakovanie na koniec roka	17,00 h
1. I. 1998	Slávnosť Bohorodičky P. Márie
	- Nový Rok - sv. omše ako 25. XII.
Posvätenie domov nahlásiť na sv. omšiach.	

VIETE ŽE?

- úprava rýb je jednoduchá a netrvá dlho, pričom možno využiť niekoľko postupov. Ryby pečené bez vykorenenia majú jemnú arómu. Filé pripravíme na sto spôsobov, možno ho vyprážať, marinovať, variť aj piecť na ohnisku.

- Ak sa rozhodneme ryby marinovať a chceme, aby sa soľ a bylinky rozložili čo najrovnomernejšie, urobíme na prednej časti ryby zárezy. Ryby marinujeme v chladničke 2 dni, ak ich však zabudneme včas pripraviť, postup zrýchlime tak, že použijeme viac soli, bylín a ostatných prísad a marinujeme ich pri normálnej izbovej teplote, ktorá marinovanie podporí.

- Malé ryby, ktoré budeme grilovať, či pražiť pravidelne narežeme a marinádou z bieleho vína, bylín a korenín, ochutíme až po tepelnej úprave.

- Koreniny používame s mierou, aby celkom nepotlačili základnú chuť ryby. Zvyčajne stačí ryby posoliť, prípadne použiť trošku čerstvo pomletého čierneho korenia. Len ryby s tuším mäsom, napr. makrela, kapor, štika, znesú pikantnejšie korenie.

- Čerstvé bylinky, vňate vkladáme do vnútra surových rýb. Bylinková aróma prenikne do mäsa.

- Máte málo tvarohu na koláč? Lahká pomoc: do menšieho množstva tvarohu nastrúhajte trochu varených zemiakov. Tvarohu pribudne, lepšie sa spojí a bude chutnejší.

- Ak sa vám nepodarilo dobre umyť strúhadlo, nastrúhajte na ňom kúsok suchého chleba.

Vianočné recepty

Kapor na sedliacky spôsob

600 g kapra, alebo filé, 15 g soli, 0,5 g čierneho korenia, 100 g masla, 30 g údenej slaniny

Očisteného kapra naporcujeme, posolíme, okoreníme a necháme asi 30 minút odležať. Do vymasteného pekáča poukladáme na plátky nakrájané uvarené zemiaky. Na ne položíme na masle opečené porcie kapra, posypeme nakrájanou údenou slaninou a plátkami šampiňónov. Pečieme asi 20 minút v horúcej rúre. Pred podávaním posypeme posekanou petržlenovou vňaťou.

Krémová rybacia polievka

100 g mrkvy, 50 g petržlenu, 6 g soli, 150 g kapra alebo filé, 1 bobkový list, 3 ks nového korenia, 40 g masla, 40 g hl. múky, 60 g sladkej smotany na šľahanie, 800 g vody, 8 g petržlenovej vňate.

Očistenú koreňovú zeleninu vložíme do vriacej osolenej vody spolu s novým korením a bobkovým listom. Pred dovarením pridáme očisteného kapra a varíme ešte asi 20 minút. Potom polievku scedíme, do čistého vývaru dáme maslovú zápražku a znovu povaríme. Napokon do zahusteného vývaru vložíme starostlivo prelisovanú zeleninu a kapra. Hotovú polievku zjemníme sladkou smotanou. Pred podávaním ozdobíme petržlenovou vňaťou.

Z rozprávania prababky

Stalo sa, nestalo ...

Mená aktérom príbehu «darujeme». Nie sú dôležité, pretože príbeh o richtárovi sa odohral v minulom storočí.

Jeden z Hornosúčanských richtárov mal krásnu mladú kobyľku. Bolo to zviera bystré, prítulné, richtár si na nej veľmi zakladal. Svojmu paholko, krstnému, kládol na srdce, aby sa o ňu dobre staral. Toľko nebolo treba prikazovať, lebo aj on si ju oblúbil a staral sa o ňu ako o svoju.

V lete, keď nebolo inej roboty, chodil paholok s koňmi na pašu. Koníky sa pásli a paholok si pri nich posedával, občas si aj zdriemol. V jeden letný podvečer zaspal dosť tuho a keď sa zobudil a chcel zahnať kone domov, zistil, že kobyľka chýba. Volal ju, hľadal do skorého rána, no zbytočne. Dúfal, že kobyľku nájde doma, no už sa s ostatnými koňmi pobral domov. Doma však nebola. Bolo to treba oznámiť richtárovi a tak náš paholok so strachom «zvestoval» richtárovi, čo sa stalo. Richtár najskôr neveril, ale keď sa presvedčil, že je to pravda, pustil sa do paholka. Upodozrievaj ho, že kobyľku predal Moravcom, okradol ho a teraz ho ešte aj «cigáni». Darom sa paholok bránil, richtár ho dal zavrieť do obecného áreštu. Zvolal prísazných a predložil im na paholka žalobu s požiadavkou, aby bol hneď vynešený a prevezený rozsudok. Za krádež koňa bola poprava. Niektorí prísazní žiadali, aby taký krutý trest paholka nepostihol, pretože každý v dedine ho poznal ako statočného človeka. Chceli aby sa s rozhodnutím ešte počkalo, no richtár trval na svojom. Poslal drába pre obecného kata, aby hneď vykonal «spravodlivosť».

Kat prišiel, a keď zistil o čo ide, odmietol popravu vykonať. Bol jedným z občanov, obvineného dobre poznal, neveril, že by ukradol koňa. Nepomohli vyhrážky richtára, kat trval na svojom. Bol ochotný zrieť sa radšej svojho remesla, ako urobiť niečo proti svojmu svedomiu.

Dedina sa dozvedela, čo sa stalo. Medzi ľuďmi to vrelo. Jedni boli na strane richtára, druhí na strane paholka. Richtár už nechcel cúvnuť, myslel si, že ide o jeho autoritu. Aby bolo podľa neho, dal zavolať kata z Trenčína. Kat prišiel aj so svojimi pomocníkmi. Keď sa dozvedel, akú popravu treba uskutočniť, odmietol. No richtár si šiel za svojou pravdou a za nejakú zlatku «prehovoril» katových pomocníkov. Tí popravu vykonali.

Za pár dní sa dedina utišila. Richtár však nechodil so vztýčenou hlavou. Škreklo ho, čo dal urobiť svojmu krstnému synovi. Už nebol tak veľmi presvedčený o svojej pravde. A aké bolo jeho zdesenie, keď asi o tri týždne priklusala do dvora s radosným erdžaním stratená kobyľka. Za ňou

natahoval pyšne hlavu mladý žrebec, ktorého si priviedla.

Čo urobil richtár s koňmi nevedno. No že nemal radosť z návratu kobyľky a z nového prírastku, je isté. Potvrdilo sa, že nemal pravdu a svojou neústupčivosťou pripravil o život nevinného človeka.

Tolko hovorí príbeh z hornosúčanskej histórie.

Ak sú zamlčané mená hrdinov pravdivé, je udalosť stará viac ako 150 rokov. No položme si otázku: Nemá nám čo povedať i dnes? Nechováme sa i my ako spomínaný richtár?! Často unáhle ne posudzujeme a odsudzujeme (aj keď nie na popravu). Chceme mať vždy pravdu a presadzujeme ju vždy nie jemným spôsobom. Nevidíme za vecami a pre veci človeka. Nedomyšlíme, aké dôsledky má, alebo bude mať naše konanie. A už vôbec nechceme, alebo nevieme len tak bez výhrad

odpustiť tomu, kto nás nejako poškodil. A ak sa ukáže, že sme nemali pravdu, nedokážeme sa ospravedlniť, či spôsobenú škodu napraviť. Radšej hľadáme výhovorky, prečo sme tak hlúpo konali. A tak sú medzi nami napäté vzťahy, nepriateľstvá, ohováranie, zazeranie, závisť... Sme nespokojní, nešťastní, zlí, a tieto zlé šírimo okolo seba. No nemuselo by to byť tak. Stačí málo, hoci aj riadiť sa krásnou myšlienkou M. Claudia: «Dobro konaj okamžite - mohol by si to rozmyslieť. Zlo nekonaj okamžite - môžeš si to ešte rozmyslieť».

Pokúsme sa, v predvianočnom období zamyslieť nad svojim konaním, nad našimi vzájomnými vzťahmi. Ospravedlníme sa, odpustíme, zabudneme ...

Nech sú blížiac sa Vianoce aj pre nás sviatkami pokoja a lásky.

Vaša Lipka

Spevácky zbor

Miešaný spevácky zbor Hornosúčan obnovil svoju činnosť po piatich rokoch stagnovania v novembri 1996.

Stalo sa tak na podnet starostu obce pána Bilčíka a niektorých bývalých členov zboru. Začal pracovať pod vedením nového dirigenta PaedDr. Jozefa Vakoša. Po dvoch rokoch intenzívnej práce zbor sa po umeleckej stránke vypracoval medzi popredné zbory.

V sobotu, dňa 10. októbra 1998 sa zúčastnil celoslovenskej súťaže speváckych zborov, ktorú organizovala Matica Slovenská v Komárne. Kvalitným a disciplinovaným prednesom hudobných skladieb zbor pozitívne zapôsobil na porotu. Podľa jej vyjadrenia, zanechali v jej členoch ten najlepší dojem.

Súťaže sa zúčastnilo 6 speváckych zborov, náš zmiešaný zbor získal Zlaté pásmo. Spieval skladby našich i zahraničných hudobných skladateľov. Ďalším príjemným zážitkom bolo stretnutie s krajanom MUDr. Alexanderom Mrázikom, ktorého korene siahajú do Hornej Súče. Je predsedom Matice Slovenskej v Komárne, má veľké zásluhy pri dosahovaní práva Slovákov na svojbytnosť na tomto území. Zdôrazňoval nám: «Komárno je Slovenské», nepoužívajte prosím Vás pri ceste do Komárna výraz: «Ideme na Maďari».

Sprevádzal nás po Komárne, oboznámil nás s jeho históriou a venoval sa nám do neskorých večerných hodín. Tešil sa z nášho ocenenia a blahoželal nám k úspechu, vyjadril, že sa cíti byť napoly Hornosúčan. Podakovanie patrí i starostovi obce p. Pa-

vlovi Bilčíkovi, ktorý bol prítomný spolu s nami v Komárne, ale hlavne všetkým členom zboru, ktorí nie za peniaze, ale pocit radosti a šťastia zo spevu trávia svoj voľný čas pre-

tento ušľachtilý cieľ. Sme dobrý kolektív, máme vhodné podmienky na prácu, preto pridte medzi nás, je potrebné doplniť zbor o mužské hlasy a oživiť aj novými speváckami ženské hlasy.

Dirigent speváckeho zboru PaedDr. Vakoš svojou profesionalitou dokáže pracovať a dosahovať pekné výsledky i s takým malým zborom, začo mu patrí tiež úprimné poďakovanie so želaním veľa ďalších úspechov v jeho práci.

Členovia speváckeho zboru

Ako myšiak prešiel cez rozum krokodílovi

Poznám jednu džungľu, ktorá je kde-si v horúcom pásme. V tejto džungľi žijú rozmanité plazy, vtáky a šelmy. Týmto krásnym rajom preteká rieka. Volá sa Krokodília rieka. Na jej brehu žijú biele myši. Práve o nich vám chcem vyrozprávať príbeh.

Raz sa myške narodili malé myšúrence. Deti pýtali jeť, a tak poslala myška otca myšiaka po potravu. Myšiak neľnil, čľupol do vody a usilovne plával. Odrazu narazil na niečo tvrdé a zelené. Ocitol sa zoči-voči mohutnému krokodílovi. Ten ho chcel naskutku zožrať. Ale myšiak sa vynášiel! Zvolal: «Pozri, tam je slečna krokodílk!»

Keď sa krokodíl obzrel, myšiak to využil a odplával rýchlo ako blesk. Zachránil sa na najbližšom ostrove. Ale netešil sa dlho, lebo spadol do akejsi jamy. Nepodarilo sa mu dostať von. Začal nariekať: «Ach, čo si ja počnem! Kto nakŕmi moje deti!» Nárek začul papagáj. Zosadol na kraj jamy a pomohol myšiakovi dostať sa von. Ako sa ti odmením? pýta sa myšiak.

«Ak chceš, pomôž mi pomstiť sa krokodílovi, lovi vtáky, ktoré sa prídu napiť vody z rieky.»

«Dobre,» hovorí myšiak. «Aj ja mu ešte niečo dlhujem.»

Pripravili pomstu.

Krokodíl práve dokončil svoju prácu - odháňanie zvierat od vody. Vyliezol sna breh a začal lenivo zívaf.

V tom mu myšiak s papagájom hodi-li do roztvorenej tlamy hrubý papek. Krokodíl sa skoro udusil. Prosil ich, aby mu tú palicu vybrali, že už bude dobrý.

Krokodíl dodržal slovo - už nikdy neubližoval malých zvieratkám.

Darina Podoláková

5. B ZŠ M. Rešetku Horná Súča

INZERCIA

Doučím žiakov anglický a nemecký jazyk, pripravím na prijímačky na SŠ.

Andrea Podoláková, Horná Súča 299

Takú silu má ľudová pieseň

Po večeroch zostáva vždy dosť času na milé posedenie, na kus reči s najstaršími občanmi z dediny či osád.

Tieto posedenia boli pre nás mladších vždy poučné. Všetky ich osudy dozneli alebo doznievajú ako echa piesní. Boli tu a viacerí z nich ešte i dnes medzi nami žijú. Žili, pracovali, priúčali kamenistú zem poslušnosti. Rúbali hory na stavby svojich príbytkov, či na šindel.

Nikdy nezabudli poučaf svojich synov a vnukov, že horu nemožno len rúbať, ale ju treba i sadiť a starať sa o jej znovuzrodenie.

Je pravdou, že bolo medzi nimi aj veľa takých, čo svoje poctivé meno podpisovali len troma krížikmi. No nečudujme sa, veď do škôl nebolo kedy chodiť a veru ani vrchnosť si to vtedy veľmi nepriala. Pracovali i napriek biede a utrpeniu. Žili družne, aby vraj rody zachovali. Krásna to myšlienka. Boli silní duchom, preto zostali, preto všetko prežili.

Jedným z najvernejších pomocníkov v ich ťažkom živí ako sami spomínajú bola ľudová pieseň. Pieseň veselá, smutná, človek v nich vyspieval svoju radosť ale i žiaľ.

V piesňach ospievali svoj krásny kraj, zem, horu, slnko, vodičku, ale i svoju milú. Vyjadrovali však ňou aj svoj vzor proti bezpráviu a zlobe. Do každej piesne vkladali kus seba, i kus svojho srdca. Pieseň z ich úst nikdy nevymizla. Bola vraj liekom, keď sil ubúdalo, zahánali ňou žiaľ, tieseň keď boli v cudzej zemi, kde hľadali prácu i kus chleba. Toho chleba, ktorého im rodná zem nemohla poskytnúť.

Dnes veru ani v spomienkach sa im nechce vracaf do tých ťažkých čias. Na veľa vecí pozabúdali i rokmi ale každý z nich si vedel spomenúť, či zanôtiť tú svoju milú pieseň. A

koľko bolo piesní, toľko bolo aj životných osudov. Jeden si spomenie na pieseň keď hnal kravičky na prvú pašu, iný spomína na pieseň pri stavaní májov, ďalší smutnú odobierku regrútov. Naše starenky si zaspomínali na veselé piesne z priadok, páračiek, či tie, ktoré spievali pri hrabačkách, smutne si spievali i pri snímaní party.

No a veru ani jedna z nich nezabudla na jednu pieseň. Na krásnu uspávanku, ktorú im spievala mať a ktorú oni zas spievali svojim deťom, či dnes vnúčatám.

Ďalší spomína: jój, darmo je, veru sa lepšie kosilo, keď dievky spievali. Ani kosu nebolo treba kovať, keď sa hlas dievok niesol dolinou. Aj môj otec mi často vravieval, teraz kos, keď znie pieseň, keď sa spieva. Lebo to akoby rosa nebeská padala.»

A bolo veru aj veľa takých, čo odchádzali do šireho sveta. Ale ani jeden si nezabudol pribaliť k tej troche poživne čo niesol z domu aj zopár pesničiek.

A roky bežali ako voda a nám ostávajú len spomienky. Hej! Na nepoznanie sa zmenil náš kraj, naša dedina. Už niet starých dreveníc, všade svieti elektrika, niet už viac petrolejok. Len voľačo nám tak veľmi chýba. Ľudia nášho kraja prestali si spievať, prestali veriť v zázračnú silu ľudovej piesne. Volakedy sa ona ozývala všade na poli, v hore, na lúkách i na priedomiach. Dnes to už nie je ani pravda, Ale ani dnes sme nezabudli na to, čo nás spájalo za tie roky v dobrom i zlom, na ľudovú pieseň. Veru dnes nám už neprichodí si ani inú pieseň zanôtiť, ako tú našu., tú najobľúbenejšiu: Zahučali hory, zahučali lesy, kdeže sa podeli naše mladé časy. Verte nám, ešte i dnes je to len ľudová pieseň, čo nás vracia do čias našej mladosti. Lebo najväčšiu silu v živote človeka mala, má a bude mať vždy len ľudová pieseň.

O zázračnej rybke

Jedného slnečného dňa sa vybral kocúrik Miško na rybačku. Býval neďaleko rieky so svojím starým otcom.

Miškovi sa najprv nedarilo - háčik bol prázdny. Keď sa už chystal na odchod, odrazu záber! Ale rybka bola malá. Starý otec však povedal, že si ju dajú doma do pohára s vodou. Miško sa o ňu staral, kŕmil ju a vymieňal jej vodu. Raz, keď kocúrik pozoroval rybku, prehovorila na neho ľudským hlasom. Povedala mu, aby ju zanesol do rieky, že ho povoží na chrbte. Miško urobil to, čo chcela rybka. Plávali, plávali, až sa dostali do mora.

«Teraz sa dobre nadýchni!» povedala

rybka. Len čo to Miško urobil, už boli pod vodou. O chvíľu doplávali do krásneho zámku. Tu rybka prezradila, že je kráľovská dcéra. Kráľ a kráľovná sa hneď zvíťali s dcérou a Miškovi ďakovali, že rybku pustil na slobodu. Kráľovskí rodičia mu darovali krásnu perlu.

Keď sa kocúrik Miško ocitol na brehu rieky, nevedel, či to bol naozaj v podmorskem kráľovstve. Ale perla ho presvedčila, že to nebol sen.

Rýchlo sa rozbehol domov, aby všetko vyrozprával starému otcovi.

Ladislav Machara

5. B ZŠ M. Rešetku Horná Súča

SÚČANSKÝ HLÁSNÍK

- vydáva Obecný úrad Horná Súča. Redakčná rada: Eva Klinková, Milan Krovina, Júlia Čajová, Peter Hluzák, Dušan Černek, Júlia Sásková, Pavol Bilčík, Anna Panáková. Vychádza vo vydavateľstve DELTA, Jiří Foldyna, P.O.Box 20, 914 01 Trenč. Teplá, tel. 0905/259 315, fax: (0831) 591 559. Registrácia: Oú Trenčín č. 04-456/96-RK.

© DELTA